

PRITARTA
Kauno miesto savivaldybės mero
2025 m birželio 30
potvarkiu Nr. 3.10-310

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Šarkelė“
direktorius
2025-06-30
įsakymu Nr. V - 91

KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „ŠARKELĖ“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Informacija apie įstaigą

Švietimo teikėjo pavadinimas – Kauno lopšelis-darželis „Šarkelė“ (toliau – lopšelis-darželis).

Lopšelio-darželio teisinė forma – Kauno miesto savivaldybės biudžetinė įstaiga.

Lopšelio-darželio priklausomybė – Kauno miesto savivaldybės mokykla.

Lopšelio-darželio savininkė – Kauno miesto savivaldybė.

Lopšelio-darželio grupė ir tipas – ikimokyklinio ugdymo mokykla.

Lopšelio-darželio buveinė – Šarkuvos g. 24, 48171 Kaunas

El. p. info@sarkele.lt

Tel. (8-37) 377606 Internetinė svetainė – www.sarkele.lt

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si). Lopšelyje-darželyje „Šarkelė“ kiekvienas vaikas yra laikomas aktyviu ugdymo(si) proceso dalyviu, gerbtina asmenybe, lygiaverčiu bendruomenės nariu. Visapusiškam vaiko asmenybės ugdymui (-si) kuriama saugi, estetiška, funkcionali ugdomoji aplinka, kuri skatina domėtis, pažinti, tyrinėti, išnaudoti inovatyvių priemonių galimybes. Kvalifikuoti pedagogai ir specialistai kuria sąlygas skatinančias kiekvieno vaiko saviraišką ir individualumą bei pozityvius išgyvenimus. Vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis **vertybėmis**:

✓ **vaiko orumas** – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;

✓ **vaiko gerovė** – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;

✓ **saviraiškos laisvė** – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;

✓ **lygiavertis dalyvavimas** – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis.

✓ **lygiateisiškumas ir teisingumas** – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų;

✓ **pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei** – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus. Įvairovė suprantama kaip vertybė, kiekvienas mokyklos bendruomenės narys jaučiasi saugus ir gerbiamas;

✓ **bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas** – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis. Sveikatinimo veikla mokykloje grindžiama demokratijos principais;

✓ **kultūrinis tapatumas** – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Vaikų poreikiai. Lopšelio-darželio „Šarkelė“ pedagogai ir specialistai sudaro sąlygas prigimtinėms visų vaikų galioms plėtotis, kuria galimybes skleisti kiekvieno vaiko individualumui ir **poreikiams** tenkinti:

✓ **žaidimo poreikis** – pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė. Nuolat stebėdami ir tinkamoje situacijoje jautriai įsitraukdami į žaidimus, mokytojai padeda vaikams augintis žaidimo gebėjimus;

✓ **saugumo poreikis** – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Ugdant vaikus rūpinamasi ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu;

✓ **draugysčių poreikis** – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge;

✓ **komunikavimo poreikis** – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūriniumi ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemones ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus;

✓ **pažinimo džiaugsmo poreikis** – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį;

✓ **kūrybinės saviraiškos poreikis** – tyrinėti ir atrasti unikalios savo kūrybinės galios per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškų, ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių;

Vaikai yra aktyvūs ugdymo(si) turinio ir proceso kūrimo dalyviai, įsitraukiantys, atliepantys, siūlantys, ir taip dalyvaujantys su jų ugdymosi susijusiuose sprendimuose. Vaikų reagavimo į ugdymo(si) situacijas stebėjimas, įsiklausymas į vaikų nuomonę padeda mokytojui geriau suprasti momento čia ir dabar poreikius ir jais grįsti visą ugdymo(si) procesą.

Įstaigoje sukurtos galimybės atliepti ir tenkinti unikalios kiekvieno vaiko poreikius, bei specialiuosius ugdymosi poreikius.

Tėvų (globėjų) ir bendruomenės poreikiai. Tėvai – svarbiausi vaikų ugdytojai. Ugdymo įstaigoje pripažįstami ir gerbiami šeimų kultūriniai ir socialiniai skirtumai. Tėvai (globėjai) yra atsakingi už vaiko gerovę, sveikatą ir kokybišką ugdymą, dalyvauja vaiko ugdymo procese kaip partneriai. Su tėvais (globėjais) tariamasi dėl jų vaikų ugdymo tikslų, ugdymosi rezultatų, atsižvelgiama į jų lūkesčius.

Atliekant viešųjų paslaugų vartotojų tenkinimosi paslaugomis tyrimą, apžvelgiami veiklos kokybės, vaiko savijautos įvertinimo rezultatai, tėvų (globėjų) pasiūlymai dėl veiklos tobulinimo. Planuodami darželio veiklą atsižvelgiame į tėvų (globėjų) pasiūlymus, vaikų pageidavimus, kaip tobulinti vidaus, lauko aplinką.

Regiono ypatumai. Lopšelis-darželis „Šarkelė“ įsikūręs Šilainių mikrorajone. Šalia įsikūręs lopšelis-darželis „Žvangutis“, Jono Basanavičiaus gimnazija, Juozo Grušo meno gimnazija, Ryto pradinė mokykla. Su šiomis ugdymo ir mokymo įstaigomis palaikome glaudžius bendradarbiavimo ryšius, organizuojame bendrus renginius, projektus. Vaikai turi galimybę apsilankyti mokyklose, pasiklausyti mokytojų pasakojimų apie mokyklą.

Netoliese yra prekybos ir laisvalaikio centras „Mega“, kur mokytojos su vaikais turi galimybę išvysti aukščiausią Baltijos šalyse jūrinį akvariumą, lankosi kino centre, lavina vaikų pažintinius gebėjimus dalyvaudami edukacijose pirmajame Lietuvoje kontaktiniame zoologijos sode, lankosi pagal koncepciją „žaidžiu – žinau“ sukurtame naujos kartos edukaciniame pramogų centre CURIOSITY, vaikai imituoja realaus gyvenimo situacijas, susipažįsta su pasauliu, gamtos reiškiniais, įvairiomis profesinėmis veiklomis bei mokslo sritimis.

V. Kudirkos viešosios bibliotekos Šilainių padalinys noriai priima ugdytinius ir pedagogus, kur vaikai dalyvauja edukacijose, eksponuojami vaikų kūrybiniai darbai.

Darželis bendradarbiauja su netoliese įsikūrusia Kauno m. priešgaisrinės gelbėjimo valdybos penkta komanda. Rengiamos edukacijos vaikams, priešgaisrinės saugos mokymai darbuotojams.

Palaikomi ryšiai su odontologijos klinika „Neodenta“. Čia vaikai mokosi tinkamai prižiūrėti savo dantukus, rengiamos pažintinės edukacijos.

Netoli darželio įsikūrę prekybos centras „Maxima“, Kauno miesto poliklinikos Šilainių padalinys. Išvykų metu vaikai mokosi orientuotis artimiausioje aplinkoje, kurti žemėlapius, kelio į darželį ar į namus planus.

Lopšelio-darželio „Šarkelė“ savitumas. Darželio teritorija apsupta žalumos, auga daug spygliuočių medžių, turime parkelį, kuriame mokytojos su vaikais leidžia laiką, čia įrengta scena, erdvė poilsiui, Kneipo takelis, daržas. Vaikams sudarytos sąlygos tyrinėti, stebėti gamtą įvairiais metų laikais.

Įstaigoje daug dėmesio skiriama bendruomenės sveikos gyvensenos įgūdžių tobulinimui, fizinės, emocinės sveikatos stiprinimui, sveikatai palankios mitybos įpročių formavimui. Už sveikatos saugojimo ir stiprinimo veiklą įstaigai suteiktas Sveikos mokyklos statusas. Lopšelio-darželio aplinka palanki įgyvendinti fizinį aktyvumą. Aktyvi fizinė veikla vykdoma ne tik patalpose, bet ir lauko teritorijoje, kur įrengta krepšinio, futbolo aikštelės, gausu pagal amžių pritaikyto sportinio inventoriaus.

Vaikų pažintinius įgūdžius tobulinti padeda Kupolas. Ši aplinka ypač vilioja vaikus, skatina tyrinėti, eksperimentuoti. Grupių aikštelėse gausu priemonių vaikų kūrybiniams žaidimams, patyriminei veiklai: lauko virtuvėlės, įvairūs baldeliai, lentos, nubraižytos „klasės“, skaičiai, raidės, žaislai žaisti su smėliu, vandeniu ir t.t..

Visos grupės aprūpintos šiuolaikine kompiuterine technika, internetu. Įstaiga turi savo emblemą, vėliavą.

Mokykla dalyvauja tarptautinėje socialinių įgūdžių ugdymo programoje „Zipio draugai“, taiko socialinio – emocinio ugdymo „Kimochi“, „Antras žingsnis darželiams“ programas.

Įstaigoje taikoma į vaiką ir šeimą orientuota „**Geros pradžios**“ ugdymo metodika. Pagrindiniai metodikos bruožai:

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Lopšelis-darželis vadovaujasi svarbiausiais **ikimokyklinio ugdymo principais**, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomasias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę.

1. Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas. Ilgalakis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si). Kiekvienos grupės sveikatos

stiprinimo veikla darniai susijusi su visos mokyklos sveikatinimo strategija, sveikatai palankios mokyklos aplinkos kūrimu, sveikos gyvensenos kompetencijų ugdymu bei visos mokyklos bendruomenės įsitraukimu į šią veiklą.

2. Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas. Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į vaiko raidą: fizinę, emocinę, socialinę, pažinimo, komunikavimo, meninę raišką.

3. Žaismės principas. Žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.

4. Sociokultūrinio kryptingumo principas. Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis. Visi bendruomenės nariai, dalyvaudami sveikatos stiprinimo veikloje, jaučiasi šeiminkais.

5. Integralumo principas. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinant darnų visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimą.

6. Įtraukties principas. Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę.

7. Kontekstualumo principas. Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose;

8. Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus. Sveikatą stiprinanti mokykla sukuria geresnes ugdymo(si) sąlygas, nes sveiki vaikai geriau mokosi, o sveikas personalas geriau dirba.

9. Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas. Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną *čia ir dabar* momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui. Nauja veikla grindžiama jau egzistuojančiais ar pačių atrastais įrodymais ir tyrimais.

10. Reflektyvaus ugdymo(si) principas. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsversto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si).

11. Šeimos ir mokyklos partnerystės principas. Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusių, kartu besimokančių bendruomenę. Skatinamas kiekvieno įsitraukimas į aktyvią veiklą.

III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas: *atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokyti pradmenis.*

Tikslui pasiekti uždaviniai:

1. Siekti, kad kiekvienas vaikas gebėtų plėtoti individualias galias ir tenkintų prigimtinius poreikius išreiškiant savo unikalumą.
2. Sudaryti sąlygas vaiko nuolatinio mokymosi procesui: pažinimui, žaidimui, tyrinėjimui, pasirenkant veiklos būdus ir priemones, keliant klausimus, ieškant atsakymų, samprotaujant apie tai, ko išmoko, ar nori išmolti.
3. Sudaryti edukacines sąlygas vaikams, aktyviai dalyvauti įstaigos, šeimos, vietos bendruomenės gyvenime kūrybiškai išreikšti save.
4. Siekti, kad vaikai pozityviai bendrautų ir bendradarbiautų su bendraamžiais, suaugusiais, gebėtų spręsti kasdienes problemas, suprastų veiksmų pasekmes.
5. Stiprinti vaikų fizinę, protinę, dvasinę sveikatą, gilinti sveikatos žinias, bei formuoti sveikos gyvensenos įgūdžius.
6. Užtikrinti kiekvieno vaiko galių augimą, sudarant galimybę vaikams skirtingais būdais pademonstruoti daromą pažangą ir ją sistemingai fiksuoti, dokumentuoti, analizuoti, vertinti ir aptarti su tėvais (globėjais).

Rezultatai. Ugdymo(si) rezultatus nusako vaikų raidos ir ugdymosi procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai. Pagal pasiekimų sritis įstaigoje kiekvienas vaikas ugdomi savo tempu ir pasiekia optimalaus pagal savo potencines galias pasiekimų žingsnio.

Ugdome **aktyvų ir sveiką vaiką**, kuris pagal savo galias yra pasitikintis, jautrus socialinei kultūrinei įvairovei, lankščiai mąstantis, komunikabilus, kūrybingas ir sėkmingai besimokantis.

IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Vaikai ugdomsi stebėdami, veikdami spontaniškai, užsikrėsdami patrauklia, malonumą teikiančia veikla ir pagal savo jėgas, poreikius bei pomėgius įsitraukdami į mokytojo organizuotą kryptingą veiklą.

Taikant „Geros pradžios“ metodiką įstaigoje sukurti ilgalaikiai ugdymo(si) kontekstai (veiklos centrai), taip pat bendruomenė turi galimybę kurti trumpalaikius, momentinius ugdymo(si) kontekstus, kurie skatina autentiškus vaikų sumanymus, palaiko ilgalaikį domėjimąsi ir gilina supratimą. Tame pačiame ugdymo(si) kontekste vaikai turi galimybę veikti ir save išreikšti skirtingai. Kuriant ugdymo(si) kontekstus dėmesio centre yra vaikams aktuali, dėmesį patraukianti, skatinanti veikti, vaikų iniciatyvoms atvira, estetiškai patraukli aplinka:

- ✓ **universalus dizaino mokymuisi kontekstas** – tai lanksti, visiems vaikams prieinama ugdymo(si) aplinka ir veiksmingas procesas, kuriame, nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos skirtumų, visiems vaikams sudaromos sąlygos žaisti, patirti ir ugdytis;

- ✓ **žaismės kontekstas**– palaikyti kasdinių veiklų žaismingumą, siekiant džiaugsmo bei tyrinėjant, išbandant, eksperimentuojant, dalinantis potyriais;

✓ **judraus patirtinio ugdymosi kontekstas** – skatinti vaikų judėjimo džiaugsmą ir kasdienį judrumą, didinti judraus mokymosi galimybes. Panaudojama natūrali ir dirbtinai sukurta, įranga ir priemonėmis papildyta gamtinė aplinka, modeliuojamos vaikus judėti skatinančios iššūkių, saugios rizikos edukacinės erdvės, kuriančios prielaidas subalansuotam ugdymui(si) viduje ir lauke;

✓ **kultūrinių dialogų kontekstas** – kai vaikai ugdymo įstaigoje dalyvauja daugialypiuose kultūriniuose kontekstuose, kurių paskirtis – padėti kiekvienam kurti savo individualų tapatumą, tuo pačiu metu dalyvaujant tiek vaikų subkultūros, tiek artimiausios ir tolimesnių aplinkų kultūrų kūrimo;

✓ **kalbų įvairovės kontekstas** – kurti ir palaikyti aplinkos sąlygas, palankias rasti ir plėtoti skirtingiems vaikų komunikavimo būdams, įvairiai žodinei ir nežodinei raiškai, kalbų pažinimui, teigiamoms nuostatomis, susijusioms su kalbų ir jos formų įvairove;

✓ **tyrinėjimo ir gilaus mokymosi konteksto paskirtis** – atliepti prigimtinį vaikų smalsumą, įtraukti juos į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus, reiškinius ir jų ryšius, atrasti įvairius pažinimo ir mokymosi būdus;

✓ **realių ir virtualių aplinkų konteksto paskirtis** – papildyti ir praplėsti realybės kontekstus alternatyviomis skaitmeninėmis galimybėmis patirti ir pažinti, plėtoti vaikų skaitmeninį sumanumą, informatinį mąstymą. Vaikų savivaldį mokymąsi skatinančios skaitmeninės priemonės, įvairiomis vaizdo ir garso įvesties bei išvesties įrangą turinčiomis technologijomis kuriamos galimybės vaikams realioje aplinkoje pamatyti plika akimi nematomus procesus ar reiškinius, perkelti realios aplinkos objektus į skaitmeninę erdvę, tyrinėti taisyklių ir laisvės veikti ribas, spręsti problemas, įveikti iššūkius;

✓ **kūrybinių dialogų kontekstas** – modeliuojant kūrybinių dialogų kontekstą kuriama vaizduotė, smalsumą, nuostabą kelianti aplinka, akcentuojanti patį kūrybos procesą. Vaikai patiria kūrybos laisvę, išgyvena netikėtumą, kūrybos džiaugsmą ir pasididžiavimą įveikus kūrybinius iššūkius. Aplinkų estetika ir įvairovė kuria prielaidas vaikams tyrinėti kūrybinės raiškos galimybes, išbandyti daugiau nei vieną būdą įgyvendinti kūrybinę idėją ar išspręsti problemą, pasirinkti alternatyvias raiškos priemones, improvizuoti, kurti ir perkurti.

Ugdymo turinys modeliuojamas apimant visas ikimokyklinio ugdymo(si) sritis.

Ugdymosi sritis	Ugdymosi turinio sandai ir juos sudarantys komponentai	Esminiai gebėjimai		Kontekstų kūrimo įrankiai
		iki 3 m.	3 – 6m.	

MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ	Fizinis aktyvumas	Judėjimo džiaugsmo patyrimas	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikščioja; • Išlaiko pusiausvyrą; • Eina sumažinto ploto paviršiumi; • Įveikia kliūtis; • Lipa į kalniuką; • Juda laisvoje erdvėje; • Žaidžia judriuosius žaidimus; • Nuo greito ėjimo pereina prie bėgimo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Juda spontaniškai. • Išbando įvairiausių mokytojo demonstruojamus ir pačių atrandamus ėjimo ir bėgimo būdus; • Bėga aukštai keliant kelius, šonu, atbulomis, įveikia kliūtis, bėga į kalnėn, nuokalnėn, bėgimą kaitalioja su ėjimu, sustoja pagal netikėtą signalą, keičia kryptis, bėga greitai, lėtai; • Laikosi taisyklių, moka laimėti ir pralaimėti, derina judesius, juda įvairiais būdais, sutelkia dėmesį, reaguoja į girdimuosius ir regimuosius signalus. 	Laisvas bėgiojimas, landžiojimas, šokinėjimas, lipimas kopėtėlėmis laipteliais. Žaidimas su kamuoliais, važinėjimas dviratukais. Improvizavimas, ieškojimas neįprastų pozų, judesių perteikimas pasakų herojų charakteriais, gyvūnų, kitų objektų ypatybėmis. Nevaržomas eksperimentavimas. Komandinių žaidimų atlikimas ir kt.	
		Judėsio tikslumo siekimas	<ul style="list-style-type: none"> • Savarankiškai valgo; • Geba dėlioti vieną daiktą ant kito; • Užsuka, atsuka įvairius daiktus, juos atidaro, darinėja; • Naudojasi įrankiais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tikslūs rankos judesiai, gera akies ir rankos koordinacija. 	Daiktų ar priemonių dėliojimas, vėrimas, konstravimas, piešimas.	
	Sveika mityba	Maisto įvairovės pažinimas	<ul style="list-style-type: none"> • Valgo drauge su mokytoju ir kitais vaikais; • Girdi suaugusiųjų aiškinimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klauso skaitomų tekstų, komentarų apie sveiko maisto naudą; • Patys vieni kitiems aiškina, kuris maistas palankus sveikatai, o kuris – ne, savo nuomonę argumentuoja; • Plauna, sveria, uosto, dalina, pjausto, maišo, skanauja, pavadina. 	Estetiškas maisto patiekimas, skanavimas. Nuolat girdimi vaisių, daržovių bei kitų maisto produktų pavadinimai. Mąstymo žemėlapiai, receptų kūrimas; „Kavinės“ žaidimai ir kt.	
			<ul style="list-style-type: none"> • Valgo drauge su mokytoju ir kitais vaikais; • Girdi suaugusiųjų aiškinimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausoma skaitomų tekstų, komentarų apie sveiko maisto naudą; • Patys vieni kitiems aiškina, kuris maistas palankus sveikatai, o kuris – ne, savo nuomonę argumentuoja; • Plauna, sveria, uosto, dalina, pjausto, maišo, skanauja, pavadina. 	Estetiškas maisto patiekimas, skanavimas. Nuolat girdimi vaisių, daržovių bei kitų maisto produktų pavadinimai. Mąstymo žemėlapiai, receptų kūrimas; „Kavinės“ žaidimai ir kt.	
		Sveika mityba	Maisto įvairovės pažinimas	<ul style="list-style-type: none"> • Valgo drauge su mokytoju ir kitais vaikais; • Girdi suaugusiųjų aiškinimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausoma skaitomų tekstų, komentarų apie sveiko maisto naudą; • Patys vieni kitiems aiškina, kuris maistas palankus sveikatai, o kuris – ne, savo nuomonę argumentuoja; • Plauna, sveria, uosto, dalina, pjausto, maišo, skanauja, pavadina. 	Estetiškas maisto patiekimas, skanavimas. Nuolat girdimi vaisių, daržovių bei kitų maisto produktų pavadinimai. Mąstymo žemėlapiai, receptų kūrimas; „Kavinės“ žaidimai ir kt.
				<ul style="list-style-type: none"> • Valgo drauge su mokytoju ir kitais vaikais; • Girdi suaugusiųjų aiškinimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausoma skaitomų tekstų, komentarų apie sveiko maisto naudą; • Patys vieni kitiems aiškina, kuris maistas palankus sveikatai, o kuris – ne, savo nuomonę argumentuoja; • Plauna, sveria, uosto, dalina, pjausto, maišo, skanauja, pavadina. 	Estetiškas maisto patiekimas, skanavimas. Nuolat girdimi vaisių, daržovių bei kitų maisto produktų pavadinimai. Mąstymo žemėlapiai, receptų kūrimas; „Kavinės“ žaidimai ir kt.

		Elgesys prie stalo	<ul style="list-style-type: none"> • Valgo savarankiškai; • Naudojasi stalo įrankiais; • Renkasi stalo įrankius skirtingam maistui. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prieš valgį savarankiškai nusiplauna rankas; • Skanauja, prie stalo ramiai pasikalba, padėkoja; • Padengia kasdienį ir šventinį stalą, siekia estetinio įspūdžio. 	Režisūriniai, vaidmenų žaidimai ir kt.
Mano dienos ritmas		Dienos ritmo pajauta	<ul style="list-style-type: none"> • Supranta paveikslėliais sudėliotą savo grupės dienvartę; • Stebi ir pasitikrina, kas šią dieną jau įvyko, kas dar įvyks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sudėlioja savo dienos ritmą paveikslėliais; • Susikuria ritualus prieš einant miegoti. 	Savo nuotaikos žymėjimas per dieną, paveikslėliais, kaitos priešasčių aptarimas ir kt.
		Judėjimo ir poilsio ritmo pajauta	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėja savo judėjimo ir poilsio ritmą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Išbando įvairius kūno aktyvumo reguliavimo būdus. 	Atsipalaidavimo ir kvėpavimų pratimų atlikimas. Jogos pratimai, žaidimai.
Kūno švara ir aplinkos tvarka		Rūpinimasis švara	<ul style="list-style-type: none"> • Padedami kitų prausia veidą, rankas ir nusišluosto; • Nusirengia ir bando tvarkingai sudėti drabužius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laikosi asmeninės higienos; • Plauna rankas prieš valgį, pažaidus, susitepus, pasinaudojus tualetu. 	Motyvuojantis suaugusiojo pavyzdys. Dainelės, eilėraščiai, tyrinėjimai apie bakterijas ir kt.
		Tvarkos laikymasis	<ul style="list-style-type: none"> • Laikosi tvarkos rūšiuojant daiktus; • Padedami suaugusiųjų, arba savarankiškai pažaidę padeda žaislus į vietą. 		Ieškojimas patinkančios aplinkos vaizdų informaciniuose tinklalapiuose. Atliekų rūšiavimas ir kt.
Saugaus elgesio įpročiai		Elgesys su nepažįstamais žmonėmis	<ul style="list-style-type: none"> • Atskiria su kuriais žmonėmis bendrauti yra saugu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atskiria į kurias žmones yra saugu kreiptis pagalbos pasiklydus ar ištikus nelaimėi; • Žino, kaip elgtis su visai nepažįstamais žmonėmis. 	Mokytojui modeliuojant įvairias situacijas, istorijų skaitymas, paveikslėlių žiūrėjimas. ir kt.

AŠ IR BENDRUOMENĖ	Kas aš?	Saugus elgesys gatvėje	<ul style="list-style-type: none"> Gatvėje vienas nebūna, vaikšto ar važiuoja dviratuku, triratuku tik kartu su suaugusiuoju. 	<ul style="list-style-type: none"> Pažįsta šviesoforo spalvas ir kelio ženklus; Naudojasi specialiomis saugumo priemonėmis – atšvaitais, saugos diržais, šalmais, liemenėmis. 	Knygelių vartymas. Istorijų klausymas apie (ne)saugų elgesį gatvėje ir kt.
		Saugus elgesys lauke	<ul style="list-style-type: none"> Su suaugusiuoju saugiai žaidžia, atsargiai elgiasi su buities daiktais ir lauke. 	<ul style="list-style-type: none"> Saugiai elgiasi žaisdami kieme, lauke, laikosi susitartų saugaus elgesio taisyklių; Žino į ką kreiptis pagalbos nutikus nelaimei; 	Skaitomų pasakojimų klausymas. Filmukų žiūrėjimas. Edukacijos, išvykos, prevencinės programos, projektai ir kt.
	Kas aš?	Poreikiai, pomėgiai interesai	<ul style="list-style-type: none"> Savo poreikius išreiškia - veido mimika, garsu, gestais; 	<ul style="list-style-type: none"> Įsitraukia į žaidimus veiklas; Skirtingais būdais tyrinėja, atpažįsta, išreiškia aplinkiniams savo poreikius ir interesus; 	Žaidimai, meninės priemonės, tautosaka, refleksija, ŽNI modelis, minčių žemėlapiai ir kt.
		Emocijos ir jausmai	<ul style="list-style-type: none"> Savo emocijas išreiškia – veido mimika, gestais, balsu, žodžiais, kūno poza; Atpažįsta kitų emocijas iš veido mimikos, balso. 	<ul style="list-style-type: none"> Atpažįsta ir įvardija savo ir situacijų sukeltas emocijas. 	Vaidmenų, naratyviniai žaidimai, tyrinėjimas, emocijų žymėjimasis, kaip jaučiasi. Įsivertinimo priemonės, pasakos ir kt.
		Kūno pažinimas	<ul style="list-style-type: none"> Atpažįsta kūno dalis ir jų funkcijas; Pastebi savo atvaizdą, šešėlį. 	<ul style="list-style-type: none"> Įvardina kūno dalis, vidaus organus, kraujotakos sistemą, kvėpavimo sistemos dalis; Suvokia kūno galimybes. 	Pirštukų žaidimai, judri veikla, savęs veidrodyje, stebėjimas. Šešėlių žaidimai ir kt.

		Galių augimas, mokymasis	<ul style="list-style-type: none"> • Didėja savarankiškumas; • Pastebi savo augimą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pastebi savo kūno augimo pokyčius; • Įžvelgia pokyčius pastebėdamas naujai įgytus gebėjimus, savo asmenines savybes, stiprybes sau priimtinais mokymosi būdais. 	Nuotraukos nuo gimimo iki dabarties, žmogaus gyvenimo ciklas, kaip atrodysiu, ką veiksiu ateity, vaidmenų žaidimai ir kt.
		Savo emocijų ir elgesio valdymas	Emocijų ir jų raiškos reguliavimas	<ul style="list-style-type: none"> • Įvairiais būdais reiškia ir reguliuoja emocijas; • Pasitraukia iš įtampą keliančios aplinkos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Patys valdo emocijų raišką, intensyvumą; • Mokosi valdyti pokyčių situacijose kilusias neigiamas emocijas, kad pasijustų geriau.
	Dėmesio ir elgesio valdymas		<ul style="list-style-type: none"> • Mokosi dalintis, palaukti savo eilės, žaisti greta, atsižvelgti į kito prašymus; 	<ul style="list-style-type: none"> • Atkakliai įveikia kliūtis, motyvuoja save veiklai; • Ugdosi veiklos planavimo ir laiko valdymo gebėjimus; • Ugdosi valingo dėmesio ir elgesio kontrolę; 	Savireguliaciją plėtojantys žaidimai, taisyklių kūrimas ir laikymasis, judrieji žaidimai, estafetės, dienotvarkės kortelės ir kt.
	Aš tarp kitų	Ryšiai tarp vaikų ir jautrumas kito poreikiams	<ul style="list-style-type: none"> • Mokosi būti ir veikti šalia kitų ir kartu su kitais įsitraukti į bendrus žaidimus ir veiklas grupelėje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Savarankiškai inicijuoja, derina veiklas kuria siužetą; • Bendrų taisyklių veikloje kūrimas susitariant; • Bendros veiklos idėjos, siužeto sukūrimas, derinimas; 	Pasakos, inscenizacija, pokalbiai, istorijų skaitymas, žaidimas ir veikla kartu su kitais, šalia kitų, Ryto ratas, - žaidybinės situacijos, tautosaka.
		Panašumų ir skirtumų tyrinėjimas	<ul style="list-style-type: none"> • Kasdienėje rutinoje ir veiklose aiškinasi mano – tavo santykį, (ką turiu aš – ką turi tu). 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėja kuo panašūs į kitus ir kuo skiriasi; • Analizuoja kuo skiriasi ir kuo panašūs vieni į kitus, į suaugusius. 	Ūgio matavimasis, akių, plaukų spalvos palyginimas. Socialiniuose tinkluose komunikavimas su kitų tautybių bendraamžiais, ir kt.

		Skirtybių priėmimas ir lygiavertis dalyvavimas	<ul style="list-style-type: none"> • Sekdami suaugusio elgesio modeliu, mokosi suprasti, gerbti, toleruoti ir priimti kita kalba kalbantį, kitaip besielgiantį, mažiau gebantį vaiką; • Tyrinėja būdus, kurie padeda suprasti vieniems kitus; • Padedant mokytojui, vaikai mokosi atpažinti patyčias ir būdus, kaip jų išvengti; 	Grupės susitarimai, refleksija, kūrybinė meninė veikla, grupės draugų knyga, mandagus elgesys, pagarba kitam, etiketo taisyklės ir kt.
Žmonės ir bendruomenės	Žmonių įvairovės supratimas	<ul style="list-style-type: none"> • Pajaučia juos supančių žmonių išvaizdos, aprangos, amžiaus panašumus ir skirtumus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pajaučia žmonių panašumus ir įvairovę; • Atranda ir išbando įvairius emocinio kontakto, pagarbaus bendravimo ir ryšių su kitais žmonėmis užmezgimo bei būdus gyvai ir nuotoliu; 	Projektas, išvykos, edukacijos. Žmonių išvaizdos, aprangos, kalbų, maisto, būsto, darbų, kelionių, tautosakos tyrinėjimas. Regionai, tarmės, kraštovaizdis.
	Žmonių bendruomenių tyrinėjimas	<ul style="list-style-type: none"> • Jaučia savo šeimą kaip bendruomenę; • Vaikų grupę kaip bendruomenę pajaučia, kai užsimezga emocinis ryšys su mokytoju ir grupės vaikais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aiškinasi savo aplinkos žmonių bendruomenių gyvenimo būdo panašumus ir skirtumus. 	Šeimos ir grupės medžio kūrimas, šeimos dienos grupėje, žaidimai, šeimos narių ir grupės vaikų nuotraukos; Mano tauta – kitos tautos;
	Tautinio tapatumo ir pilietiškumo jausmas	<ul style="list-style-type: none"> • Girdi ir atpažįsta savo aplinkoje gimtąją kalbą; 	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi gimtąja kalba, etnine kultūra; • Padedami mokytojo, pažįsta ir išreiškia pagarbą pagrindiniams savo šalies simboliams pažįsta iškilias savo šalies ir kitų šalių asmenybes ir kt. 	Tautosakos, tautodailės, etnomuzikos motyvai. Tautinės ir valstybinės šventės.
Praeitis, dabartis, ateitis	Laiko tėkmės pajauta	<ul style="list-style-type: none"> • Laiko tėkmę pajaučia sąsajoje su savo veikla ir gyvenimo ritmu (ką aš veikiu per dieną). 	<ul style="list-style-type: none"> • Pradeda pavadinti paros dalis (rytas, diena, vakaras, naktis), savaitės dienas, pasako, ką veikė vakar, ką veikia šiandien, ką veiks rytoj; 	Smėlio laikrodžiai, paros trukmė ir laiko tėkmė ir kt.

		Praeitis, dabartis, ateitis kaip asmeniniai, šeimos	<ul style="list-style-type: none"> • Supranta laiko tėkmę bei asmeninius ir bendruomenės pokyčius. 	Patyriminė veikla savo ir juos supančių žmonių gyvenimas, Pokyčių ateityje numatymas. Įvairiais būdais augimo istorijų kūrimas ir kt.	
AŠ KALBŲ PASAULYJE	Žodinės ir nežodinės kalbos supratimas	Klausymas	<ul style="list-style-type: none"> • Suvokia kalbą; • Plečiasi aktyvus ir pasyvus žodynas; 	<ul style="list-style-type: none"> • Išplėtotai supranta kalbą; • Mintis reiškia žodžiais; • Klausosi draugo ir suaugusiojo kalbos; 	Garsų žaidimai. Audio/video pasakojimų klausymas.
		Žodinės kalbos suvokimas	<ul style="list-style-type: none"> • Žodinės kalbos supratimą išreiškia reakcija, gestais, mimika, veiksmais, pirmaisiais žodžiais; • Supranta savo ir artimųjų vardus, paprastus klausimus ir prašymus; 	<ul style="list-style-type: none"> • Girdimą tekstą sieja su vaizdine informacija ir numanomu kontekstu; • Supranta pajuokavimus, dviprasmybes, frazeologizmus, vaizdingą kalbą, perkeltinę žodžių prasmę; 	Vaidmeniniai žaidimai, žaidimai su žaislais ir kitomis priemonėmis ir kt. žaismės situacijos.
		Nežodinės kalbos suvokimas	<ul style="list-style-type: none"> • Suvokia nežodinę kalbą; • Naudoja nežodines kalbos priemones. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atpažįsta gestus, mimikas ir į jas reaguoja žodine arba nežodine raiška; • Naudoja alternatyvią komunikaciją. 	Stebėjimas, alternatyvioji komunikacija.
		Rašytinės raiškos ir vaizdinės informacijos suvokimas	<ul style="list-style-type: none"> • Kreipia dėmesį į paveikslėlius, spalvas, aplinkoje esančias raides, žodžius, simbolius; 	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi ženklais, simboliais, rašytiniais ženklais; • Kopijuoja ženklus ir paveikslėlius pagal pavyzdį ir iš atminties; • Domisi abėcėlės raidėmis; 	Aplinkos stebėjimas, vaizdinės informacijos tyrinėjimas. Knygos, stalo žaidimai;

Kalbų įvairovės suvokimas ir kalbinės tapatybės formavimas	Kalbinė raiška	Kalbėjimas	<ul style="list-style-type: none"> • Kartoja skiemenis, žodžius; • Dalyvauja pokalbiuose; • Kalba kelių žodžių vientisiniais sakiniais; 	<ul style="list-style-type: none"> • Vartoja paprastos konstrukcijos gramatiškai taisyklingus sakinius; - taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos garsų; - atpažįsta garsus žodyje; - skiria gimtosios kalbos žodžius nuo išgirstų kitos kalbos žodžių; 	Suaugusiojo inicijuoti pokalbiai, audio klausymas. Pasakų, istorijų, įvykių, eilėraščių klausymas, siužetiniai vaidmeniniai žaidimai.
		Bendravimas ir komunikacija;	<ul style="list-style-type: none"> • Socialinio kontakto ieško žodine ir nežodine raiška (verksmu, gestais, mimika) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalba taisyklingais vientisiniais ir sudėtiniais sakiniais; • Formuluoja klausiamuosius sakinius; • Argumentuoja, plėtoja diskusijas, reflektuoja savo patirtį, įsitraukia į dialogą; 	
		Rašytinė kalba	<ul style="list-style-type: none"> • Imituoja, brauko, keverzoja, piešinėja; palikdami ženklus smėlyje, popieriuje, vandenyje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kopijuoja matomus simbolius, raides, žodžius; • Kuria savo ženklus ir simbolius; • Supranta, kad skirtingos kalbos turi skirtingas raides. 	Naudojamos įvairios platformos, smėlis. vanduo, popierius.
	Kalbų ir kultūrų pažinimas;	<ul style="list-style-type: none"> • Stebi įvairių kultūrų ženklus, simbolius; • Girdi įvairias kalbas; 		Knygelės, pasakojimai, audio/video įrašai apie kitas šalis, kalbas, kultūras	

TYRINĖJU IR PAŽŪSTU APLINKA	Mane supantys daiktai	Atrandu daiktus	<ul style="list-style-type: none"> • Daiktus rūšiuoja pagal formą, spalvą, dydį; • Naudoja rūšiavimo žaislus ir sensorines priemones. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laisvai rūšiuoja, skirsto daiktus į kategorijas, pagal dydį, formą, spalvą, tekstūrą, du požymius; • Panašumų bei skirtumų atradimas grupavimas. 	Sensorinės priemonės, enciklopedijos, eksperimentai, įvairūs įrankiai, vaizdo įrašai, informaciniai tekstai.
		Daiktai ir kasdienybė	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėja daiktus: kuo tos pačios rūšies daiktai skiriasi vieni nuo kitų ir nuo kitos rūšies daiktų; • Atpažįsta daiktus pagal požymius: spalvą, tekstūrą. 		Gamtos ir žmogaus sukurtų daiktų tyrinėjimas.
		Daiktai ir technologijos	<ul style="list-style-type: none"> • Domisi kaip yra kuriami daiktai, kiek reikia pastangų ir išmanymo juos kuriant; • Pradedą suvokti, kad žmogaus sukurtų daiktų kaitą lemia mokslo ir technologijų pažanga; • Lygina praeities ir dabarties daiktus, komentuoja jų išvaizdą, paskirtį, kaip veikia, iš ko pagaminti. 		
	Mane supanti gyvybė	Pažįstu gyvybę	<ul style="list-style-type: none"> • Atpažįsta augalus gyvūnus, stebi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebi augalus, gyvūnus, juos grupuoja, atranda naudą; • Pavadina, apibendrina, nusako pagrindinius požymius. 	Paveikslėliai aplinka žadinanti smalsumą, tyrėjimas, sensorinės priemonės, enciklopedijos, eksperimentai, magnetai, paprasti mechanizmai.
		Gyvybė turi poreikių	<ul style="list-style-type: none"> • Aiškinasi, tyrinėja, kas ir kaip vyksta gamtoje; • Pastebi gyvos ir negyvos gamtos vienovę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aiškinasi, stebi, tyrinėja organizmų poreikius; • Aiškinasi, kam naudojamas vanduo, kodėl jis toks svarbus ir reikalingas organizmams. 	Žemės išteklių tausojimas, tvarumas.
		Netikėti atradimai	<ul style="list-style-type: none"> • Eksperimentuoja, kokius daiktus magnetas traukia. • Atranda fizikinius reiškinius, jėgas, energijos, magnetizmą. 		Eksperimentai, vanduo jo būviai. Tikslingai parinktos priemonės.

Skaičiavimas ir modeliavimas	Atrandu skaičius ir skaičiavimo būdus	<ul style="list-style-type: none"> • Padedami mokytojo, vaikai atranda, kad „vienetą“ galima susieti su vienu daiktu; • Natūraliai įgunda įvertinti daiktų rinkinio kiekį iki 5-ių; 	<ul style="list-style-type: none"> • Įsitraukia į skaičiavimo veiklas, kuriose skaičiuojama pridodant po vieną pasitelkus daiktus, piešinius, rankų pirštus; • Naudodami fizines ir skaitmenines priemones, mokosi atpažinti ir paaiškinti kiekybinę informaciją perteikiančius vaizdus. 	Fizinės, skaitmenines priemones, meninės priemonės, žaidimai, aplinkos daiktai, apklausos, diagramos, schemas, eksperimentai.
	Ką apie mus ir įvykius sako duomenys	<ul style="list-style-type: none"> • Pradedama nuspėjamai reaguoti į įprastus įvykius, kurių baigtį galima iš anksto numatyti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Supranta, kad tam tikros rūšies informacija gaunama surinkus duomenis, vykdant stebėjimą ar apklausą; • Mokosi apie artimiausią aplinką kelti klausimus, į kuriuos atsakoma „taip“ arba „ne“. 	
Matematiniai erdvės tyrinėjimai	Matavimai kasdienėje aplinkoje	<ul style="list-style-type: none"> • Natūraliai įsitraukia į žaismingą veiklą su daiktai; Kalbinami suaugusiųjų; • Supranta, ką reiškia „pilnas“ ir „tuščias“; • Daiktų mases palygina daiktus kilnodami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Noriai įsitraukia į suaugusiųjų inicijuotas veiklas, skatinančias tyrinėti, kaip galima palyginti daiktų ilgį, plotį, aukštį arba tūrį; • Džiaugiasi atradę naujus dydžių palyginimo būdus; • Diskutuoja, dalinasi savo pastebėjimais. 	Fizinės ir skaitmenines priemones, meninės priemonės, žaidimai, aplinkos daiktai, apklausos, schemas, diagramos, eksperimentai, veidrodiniai paviršiai.
	Eksperimentai su geometrinėmis figūromis	<ul style="list-style-type: none"> • Kalbinami suaugusiojo, ima reaguoti į tokią daiktų savybę kaip forma, spalva vis geriau suprasdami, kai apie daiktą sakoma: „toks pat“, „panašus“, „skiriasi“, „kitoks“; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėdami aplinką, atranda, kiek daug erdvinės informacijos yra aplink: panašumo, elementų išdėstymo, atsikartojimo, formos bendrumo; • Stebėdami, pažindami, tyrinėdami atpažįsta dvimates figūras. 	Dvimačių ir trimačių geometrinių objektų piešiniai, lipdiniai.

	Skaitmeninių technologijų pasaulis	Kaip apibūdinti vietą ir padėtį	<ul style="list-style-type: none"> • Palaipsniui išmoksta vis tiksliau apibūdinti savo ir objektų padėtį bei vietą kitų objektų ir žmonių atžvilgiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įgyja vis daugiau patirties pasirinktu būdu duoti nurodymus apie objekto judėjimo kryptį ir buvimo vietą; • Modeliavimo idėjų vaikai atranda drauge su mokytoju. 	
		Skaitmeninis raštingumas	<ul style="list-style-type: none"> • Ddomisi grupėje ir mokykloje esančiais įvairiais jų amžių atitinkančiais išmaniaisiais daiktais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naudojasi jų amžių atitinkančiomis prasmingomis, ugdomą(si) papildančiomis skaitmeninėmis technologijomis ir skaitmeniniu turiniu. 	Meninės priemonės gestai, kalba, konstruktoriai, aplinkoje esantys išmanieji daiktai be ekranų, vaizdo įrašai, žaidimai, garsinės knygelės, ugdomosios programėlės.
		Veiksmų sekos ir problemų sprendimas	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdami atlieka dviejų nesudėtingų, jiems suprantamų veiksmų seką. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veiksmų sekas suvokia ir elementariai taiko stebėdami, žaisdami, nagrinėdami ir įvardydami įvairių procesų, kasdienių darbų ir veiklų atlikimą žingsniais, veiksmų eiliškumą, susitarimus-taisykles; • Pasiskirsto į komandas, narių vaidmenis ir veiksmus. 	
KURIU IR IŠREIŠKIU	Žaidimo raiška	Žaidimas – kaip savo kūno galimybių tyrinėjimas	<ul style="list-style-type: none"> • Juda, sąveikauja su aplinka, pažįsta savo kūno galimybes; • Suaugusiems žaidinant atlieka tikslingesnius judesius. • Žino ir parodo savo kūno dalis 	<ul style="list-style-type: none"> • Kartoja labiau pasisekusius judesius, žaidžia, manipuliuoja daiktais; • Kuria savo bendravimo „kalbą“; • Palaiko žaismingas socialines sąveikas. 	Kuriamos įvairios žaidybinės situacijos:

		<p>Žaidimas – kaip aplinkos ir veikimo su aplinkos objektais tyrinėjimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valdo savo kūno judesius, plačiau juda erdvėje; • Žaidžia žaidimus tyrinėdamas supančią aplinką; • Atsiranda socialinė sąveika su bendraamžiais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia su žaislais, moka susikurti erdves žaidimams; • Inicijuoja žaidimą, itraukiant daugiau žaidėjų. • Patys kuria žaidimą. 	
		<p>Žaidimas - kaip savo patirčių ir socialinių santykių tyrinėjimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moka žaisti individualiai, šalia draugo, kartu su kitais; • Dalinasi žaislais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia didesnėmis grupėmis, o prieš žaisdami aptaria žaidimo taisykles; • Kuria žaidimus pasakų, filmų pagrindu, įtraukdami savo draugus ir suaugusius. 	
		<p>Žaidimas – kaip simbolinių taisyklių kūrimas ir laikymasis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pradeda žaisti nuo paprastų dėlionių, mozaikų, judrių gaudynių, slėpynių, įvairių stalo žaidimų, palaipsniui pereina prie sudėtingesnių. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidžia žaidimus su taisyklėmis, didaktinius žaidimus; • Kuria žaidimus su grupės draugais, atskleidžiant savo pomėgius ir stiprybes. 	
	Muzikos raiška	<p>Ankstyvasis muzikinis ugdymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domisi aplinka, garsais; • Mėgdžioja suaugusiuosius ir aplinkos garsus; • Ploja, trepsi, siūbuoja, skanduoja savarankiškai; 	<ul style="list-style-type: none"> • Atkartoja toninius ir ritminius darinius; • Vertina, įsiklauso, atlieka muziką ir renkasi, kas jam patinka; • Muzikuoja kūno perkusija ir instrumentais; 	<p>Muzikiniai žaidimai, rateliai, kitų tautų kultūros pavyzdžiai. Įvairių stilių, epochų ir kultūros muzikiniai audio/video įrašai.</p>
	Šokio raiška	<p>Judesio tyrinėjimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juda natūraliai, džiaugsmingai, spontaniškai; • Išreiškia mintis ir emocijas; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinėja tempą, ritmą, dinamiką, erdvę; • Sieja spontaniškus judesius su šokio elementais; 	<p>Audio įrašai su liaudies rateliais, įvairių žanrų šokiais, choreografinėmis kompozicijomis.</p>

		Judesio elementai	<ul style="list-style-type: none"> • Suvokia laiko trukmę, supranta judėjimo tempą, juda greitai arba lėtai; 	<ul style="list-style-type: none"> • Išlaisvina kūno plastiškumą; • Juda ta pačia puse, išlaiko pusiausvyrą, demonstruoja lankstumą, reguliary ir gilų kvėpavimą; 	
		Šokio kultūra	<ul style="list-style-type: none"> • Šokdami tyrinėja, fantazuoja, eksperimentuoja su garsais, balsais, judesiais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Supranta etiketo ir scenos kultūros taisykles; • Šoka po vieną, poroje, ratelyje ir kt. 	
Dailės raiška		Vizualaus pasaulio tyrinėjimas	<ul style="list-style-type: none"> • Stebi, tyrinėja aplinkos objektus ir reiškinius; • Supranta aplinkos daiktų ir objektų formas, spalvas, dydžius, kontūrus; 	<ul style="list-style-type: none"> • Komentuoja vaizdus, įvardija spalvas, formas, faktūras; • Tyrinėja kontrastingas aplinkas. 	Įvairaus dydžio ir netikėtos medžiagos: kaladėlės, gamtinės medžiagos, buitines rakandai, karšti klijai, antrinės žaliavos.
		Vizualinės raiškos priemonių ir kuriamų vaizdų tyrinėjimas	<ul style="list-style-type: none"> • Spontaniškai tyrinėja vizualines raiškos priemones, jas liečia, judina, brauko, spaudo, teploja dažais, pirštukais; • Stebi pėdsaką, spalvą, liniją, dėmę; 	<ul style="list-style-type: none"> • Spontaniškai kuria, atranda, stebi, tyrinėja; • Tyrinėja įvairias grafines ir spalvines raiškos priemones ir medžiagas; 	Grafikos ir tapybos darbai, fotografijos ir kt.
		Grafinė ir spalvinė raiška	<ul style="list-style-type: none"> • Jaučia tekstūrą, skirtingų faktūrų medžiagos paviršius; • Tyrinėja savo keverzones, pasakoja apie jas; 	<ul style="list-style-type: none"> • Plėtoja savo grafinę ir spalvinę raišką; • Individualiai ir drauge su kitais tyrinėja spalvines ir grafines raiškos galimybes eksperimentuodami su dažais, juos maišo, žaidžia linijomis, dėmėmis; 	

		Erdvinė raiška	<ul style="list-style-type: none"> • Čiupinėja, minko įvairias figūras; • Stebi juos realioje ir virtualioje erdvėje; 	<ul style="list-style-type: none"> • Modeliuoja ir komponuoja dvimates ir trimates figūras su įvairiomis medžiagomis; • Atkartoja ir sukuria sudėtingesnius erdvinius objektus. 	
	Teatro raiška		<ul style="list-style-type: none"> • Vaidina įvairius gyvūnų, žvėrelių personažus; • Improvizuoja savo kūno judesiais; 	<ul style="list-style-type: none"> • Naudoja išraiškingus kūno judesius, veido mimiką, balso intonacijas; • Išgyvena kuriamas situacijas; • Dalyvauja improvizacinio pobūdžio teatralizuotose renginiuose. 	Įvairios teatrinės raiškos priemonės: žaislai, lėlės, kaladėlės, nameliai, vežimėliai ir kt.

V. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

Mokytojai nuolat dokumentuoja ugdymo procesą, renka reikšmingus vaikų ugdymosi proceso ir pasiekimų įrodymus (stebėjimo medžiagą, nuotraukas, vaizdo, garso įrašus ir kt.), analizuoja vaikų ugdymosi pažangą. Ugdymo(si) procesas planuojamas atsižvelgiant į vaikų ugdymosi pasiekimus ir vaikų pažangos analizės rezultatus. Įstaigoje mokytojai nuolatos teikia vaiką motyvuojantį, įtraukiantį, auginantį grįžtamąjį ryšį. Su vaikais pasidžiaugiama veikla, aptariamas veiklos procesas ir rezultatai, naudodami įvairius įsivertinimo būdus vaikai mokosi patys įsivertinti savo veiklos patirtis ir rezultatus.

Formuojamasis vertinimas vyksta kasdien, naudojant pasiekimų žingsnelių lapus, kurie yra veiklos centruose. Juose mokytojos ir kiti specialistai gali pažymėti atitinkamus vaikų pasiekimus. Apibendrinamasis vertinimas, fiksuojant vaikų pasiekimus ir pažangą, vyksta du kartus metuose. Rudenį ir pavasarį ir pagal poreikį aptariami su vaiko tėvais (globėjais).

Vaikų ugdymosi pasiekimų dokumentavimo, stebėsenos ir surinktos informacijos naudojimo procesai vykdomi laikantis visų etikos reikalavimų.

Mokytojas yra savo organizuojamo ugdymo proceso kokybės tyrėjas, vertinantis savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymosi pažangai.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) tęstinumą užtikrina ikimokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų pasiekimų sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų kompetencijų dermė: suderintos jas sudarančių pasiekimų grupės, pasiekimų turinys, jų augimo nuoseklumas.
